

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	5
-----------------	---

ПРВИ ДЕО АНТИЧКО НАСЛЕЂЕ

ГЛАВА ПРВА – ХЕЛЕНИЗАМ И ИСТОЧНО ПИТАЊЕ	11
---	----

1. <i>Хеленско освајање</i>	11
-----------------------------------	----

Панхеленизам и персијски свет (11). – Александар, заступник Хеленске лиге (12). – Александар, наследник Ахеменида (14). – Историјска улога селеукидског царства (16). – Једна колонијална Грчка: индо-авганистански хеленизам (18). – Антиох III и селеукидски хеленизам (19). – Хеленизација у Сирији (19). – Хеленизација у Вавилону и Ирану (24). – Идеје Антиоха Епифана (25).

2. <i>Азијска реакција на хеленизам</i>	27
---	----

Успон Парћана (27). – Повлачење хеленизма из Ирана у Сирију (29). – Јерменско царство: Тигран Велики (31). – Повлачење хеленизма у Сирију. Арамејска експанзија (31). – Слом Селеукида и њихов историјски значај (32).

ГЛАВА ДРУГА. – РИМ И ИСТОЧНО ПИТАЊЕ	34
---	----

1. <i>Римско освајање</i>	34
---------------------------------	----

Двојака личност Митридата Еупатора. Наследник Ахеменида. Поклоник Хелена (34). – Помпеј и источно питање (37). – Рим и Парћани (39). – Пораз Римљана. Крас и Антоније (41). – Трајан, стопама Александровим (42).

2. <i>Реакција Сасанида</i>	45
-----------------------------------	----

Сасанидска побуна и њен значај за источно питање (45). – Император Валеријан, Шапуров заробљеник (48). – Прво арабљанско царство: Палмира (48). – Мани и сасанидски синкретизам (51).

ДРУГИ ДЕО

ИСТОЧНО ПИТАЊЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ: ВИЗАНТИЈСКО РЕШЕЊЕ

ГЛАВА ПРВА. – ВИЗАНТИЈА, БЕДЕМ ЕВРОПСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ	53
--	----

1. <i>Од Јулијана до Ираклија</i>	53
---	----

Хришћанско царство и сасанидски свет (53). – Прелазак Јерменије у хришћанство: значај тог догађаја (54). – Последњи Римљани и источно

питање. Император Јулијан (55). – Борба Христа и Заратустре (57). – Побуна јерменских хришћана: јунак Вардан Мамиконијан (59). – Вахан Мамиконијан, ослободилац јерменских хришћана (60). – Раскол између Јерменије и Византије (61). – Сасанидски хришћански свет прихвата несторијанство. Затишје у верским ратовима (63). – Нови сукоб Ирана и Византије (64). – Кусро Ануширван и цар Јустинијан (66). – Кусро II и византијска алијанса (68). – Кусро II и велики рат: Персијанци, господари византијске Азије (69). – Ираклијев крсташки рат (69).	
2. <i>Надирање Арабљана и византијско одолевање</i>	75
Арабљанска експанзија пре ислама (75). – Арабљани освајају Сирију и Египат. Улога монофизита (77). – Арабљанско освајање Јерменије (80). – Опсада и одбрана Цариграда. Грчка ватра (82). – Јерменија између Византије и Арабљана (83). – Арабљанска опсада Цариграда. Лав Исавријанац спасава хришћанство (84). – Нови налет Арабљана под абасидским калифима (87).	
ГЛАВА ДРУГА. – ВИЗАНТИЈСКА ЕПОПЕЈА	92
1. „ <i>Македонска</i> “ <i>династија</i>	92
Василије I Македонац и доба процвата Византије (92). – Роман Лакапин и Јован Куркуас (93). – Рат против Хамданида под Константином Порфирогенитом и Романом II (95). – Византијска епопеја за време Нићифора Фоке (96). – Византијска епопеја под Јованом Цимискијем (99). – Византијска епопеја за време Василија II (104). – Враћање на историју Јерменије (109). – Династија Багратида од Ашота Мсакера до Смбата Исповедника (112). – Ашот Велики. Обнова јерменске краљевине под породицом Багратида (113). – Багратидско краљевство у X веку. Од Смбата Мученика до Гвозденог краља (116). – Јерменска краљевска власт под Абасом (118). – Багратидска краљевска власт под Ашотом III (120). – Јерменија за време Смбата II и Гагика I (122). – Формирање краљевине Грузије (125). – Цар Василије II анектира Тајк (127). – Василије II и јерменски краљ Гагик I (130). – Владавина Јована Смбата. Пропадање багратидске краљевине (131). – Рат цара Василија II против Грузије (132). – Припајање Васпуркана византијском царству (133). – Припајање краљевине Ани византијском царству (135).	
2. <i>Најезда Селцука</i>	138
Упади Турака под Тогрул-бегом (138). – Налет Селцука под Алп Арсланом (140). – Цар Роман Диоген. Катастрофалан пораз код Манцикерта (143). – Први франачки покушај на Леванту: Урсел од Бајела (146). – Селцуци освајају Малу Азију (148). – Јермени у време византијског слома (151). – Прва јерменска држава у Анти-Таурусу. Филарет (153). – Филаретово наслеђе и Први крсташки рат (158).	

**ИСТОЧНО ПИТАЊЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ:
ФРАНАЧКО РЕШЕЊЕ**

ГЛАВА ПРВА. – КРСТАШКЕ ДРЖАВЕ СИРИЈЕ И ПАЛЕСТИНЕ	162
1. <i>Јерусалимска краљевина</i>	162
Настанак идеје о крсташком рату, на Западу (162). – Папа Урбан II и идеја о крсташком рату. Идеја о крсташком рату и колонизаторска чињеница (164). – Први крсташки рат. Правне одредбе и стварно решење (167). – Разлози успеха Првог крсташког рата: анархија у муслиманском свету у време доласка крсташа (169). – Први крсташки рат у Сирији. Освајање Антиохије и Јерусалима (170). – Готфрид Бујонски, заступник Христовог гроба (172). – Карактер франачке окупације (173). – Крах крсташких ратова организованих у циљу појачања снага (174). – Прва владавина Бомонда I у Антиохији (178). – Балдуин I и јерменски елемент: настанак едеске грофовије (178). – Балдуин I, оснивач Јерусалимске краљевине (180). – Балдуин I осваја палестинску обалу (182). – Рајмунд од Сен-Жила. Прва тулуска освајања у области Триполија (182). – Танкредова владавина у Антиохији (183). – Освајање Триполија (185). – Балдуин I и турски противкрсташки рат (186). – Силазак на Црвено море. Располућени ислам (187). – Колонизација (187). – Верска политика Балдуина I (188). – Установљивање краљевске превласти над осталим франачким државама (188). – Сицилијанско венчање (189). – Дело Балдуина I (189). – Балдуин II, краљ Јерусалима и намесник Антиохије (192). – Заробљавање Балдуина II и освајање Тира (193). – Друго намесништво Балдуина II у Антиохији. Први франачки покушај против Дамаска. Долазак на власт Зенгија (193). – Фулк Анжујски и уравнотежавање снага (195). – Франачка Сирија између атабега Зенгија и византијске претње: цар Јован Комнен у Антиохији (195). Франачко-византијска коалиција и њен крах (196). – Франачко-дамаскинска алијанса против Зенгија (197). – Жослен II и пад Едесе (198). – Други крсташки рат (199). – Последице Другог крсташког рата (200). – Самостална владавина Балдуина III (201). – Балдуин III, Рено од Шатијона и цар Манојло Комнен (202). – Проблем Египта: политика Аморија I (204). – Франачки протекторат у Каиру (205). – Слом Аморија I. Саладин, господар Египта (208). – Кобни исход похода на Египат. Сиријско-египатско уједињење (208). – Последње показивање моћи: обнова франачко-византијског савеза (209). – Лепрозни краљ: пораз нанет Саладину (210). – Рено од Шатијона, господар области с оне стране Јордана (211). – Ступање на престо Гија од Лизињана (212). – Слом Тиберијада. Саладин осваја Јерусалим (213).	
2. <i>Краљевина Сен-Жан д Акра</i>	215
Конрад Монфератски и отпор у Тиру (215). – Крсташки рат Фридриха Барбаросе (216). – Филип Август и Ричард Лавље Срце. Освајање	

Сен-Жан д' Акра (217). – Ричардов поход на Палестину. Споразум са Саладином (218). – Обнављање и преживљавање франачке краљевине у XIII веку. Нове побуде нови видови (219). – „Краљевина Акр“ од Трећег до Петог крсташког рата (223). – Жан де Бријене и угарски крсташки рат (225). – Поновно отварање египатског питања, Жан од Бријене и папски легат Пеладије (226). – Преговори Фридриха II са египатским двором (227). – Путовање Фридриха II у Свету земљу (228). – Рат Ломбардијаца (230). – Крсташки рат Тибоа IV (231). – Невоље око наслеђивања Антиохије (233). – Луј IX и египатско питање (234). – Боравак Луја IX у Светој земљи (239). – Венецијанско-ђеновљанско супарништво у Сирији и његове последице (240). – Сиријски Франци између Монгола и Мамејука: проблем удруживања (241). – Бајбарс: разарање франачке Сирије (243). – Крај грофовије Триполи (245). – 1291. Финална драма (247).	
3. <i>Унутрашња историја франачке Сирије</i>	248
Франачка краљевска власт (248). – Правне установе Јерусалимске краљевине (252). – Главне бароније Јерусалимске краљевине (253). – Војна организација Јерусалимске краљевине (254). – Систем фортификација (256). – Темплари, хоспиталци и тевтонци (260). – Историја јерусалимске латинске патријаршије под франачком влашћу (264). – Унутрашња историја грофовије Едесе (265). – Унутрашња историја кнежевине Антиохије (269). – Унутрашња историја грофовије Триполи (274). – Кућа Ибелина (277). – Сиријске заједнице: јаковити и несторијанци (279). – Домаћи хришћани грчке вероисповести (280). – Латински колонисти у Сирији (281). – Укрштање. Пулени (282). – Франачка доминација и муслиманско становништво (284). – Вера и трговина. Улога италијанских поморских република у франачкој Сирији (286). – Економска карта франачке Сирије (289). – Франачка архитектура у Сирији и Палестини (290). – „Франачка“ књижевност у Сирији (292). – Преглед франачких династија у Сирији (294).	
ГЛАВА ДРУГА. – ИСТОРИЈА КИПРА ПОД ЛИЗИЊАНИМА	300
1. <i>Династија Лизињана</i>	300
Ги и Амори од Лизињана (300). – Раздвајање круна Јерусалима и Кипра. Намесништво Готјеа од Монтбелиара и самостална владавина Ига I (301). – Кипар и рат Ломбардијаца (302). – Долазак на власт куће антиохијских Лизињана: владавина Ига III (304). – Владавина Анрија II (305). – Иг IV и Света унија (306). – Кипарски крсташки поход. Пјер I и освајање Александрије (307). – Невоље које су обележиле владавину Пјера II. Доминација Ђенове у Фамагусту (313). – Ђеновљански протекторат и <i>Маона Супри</i> (315). – Египатска агресија 1426. Заробљавање краља Јануса (317). – Враћање византијског утицаја (319). – Један ренесансни прелат: надбискуп-краљ Жак II (320). – Владавина Катарине Корнаро (322). – Венецијанска доминација на Кипру. Турско освајање острва (323).	

2. <i>Живої на Кипру йод Лизињанима</i>	325
Одлике кипарске краљевске власти (325). – Од феудалног краља до Макијавелијевог владоаца (327). – Двор и државна управа (329). – Француско племство на Кипру (330). – Улога кипарске краљевине у трговини на Леванту (332). – Кипарско богатство (334). – Италијанске колоније (335). – Левантински велетрговци (335). – Богаћење грађанске класе (336). – Политички и друштвени положај грчког становништва (337). – Проблеми цркве (339). – Интелектуални живот (342). – Готичка архитектура (344). – Франачка династија на Кипру (347).	
ГЛАВА ТРЕЋА. – МАЛА ЈЕРМЕНИЈА (КИЛИКИЈА)	348
1. <i>Киликијска Јерменија. Полићичка историја.</i>	348
Почеци насељавања јерменског становништва на Таурусу (348). – Почеци владавине рубенске династије. Од константина I до Лава I (350). – Коначно протеривање Византинаца. Од Тороса II до Млеха (352). – Један велики владар: Лав II (356). – Хетум Велики и устоличење хетумске династије (358). – Последњи представници хетумске династије: од Лава III до Лава V (361). – Јерменија између Лизињана и антифраначке реакције (363).	
2. <i>Установе и цивилизација јерменске краљевине</i>	366
Краљевина Јерменија и франачки утицај (366). – Реакција Јермена на прихватање француских утицаја (368). – Јерменска црква у време Рубена (369). – Јерменска црква, Византија и Света столица (371). – Јерменска краљевина у Киликији и трговина на Леванту (375). – Династије Мале Јерменије (Киликије) (377).	
3. <i>На марјини велике историје: грузијски крсташки рай.</i>	378
Грузијски отпор под Багратом IV и Гиоргијем II (378). – Грузијски крсташки рат под Давитом II Реставратором (379). – Грузијски крсташки рат под Гиоргијем III и Тамар (382).	
ГЛАВА IV. – ВИЗАНТИЈСКИ „КРСТАШКИ РАТ“ КОМНИНА	385
1. <i>Нова византијска освајања од 1097. до 1176.</i>	385
Алексије Комнин и поновно освајање западне Анадолије (385). – Ново византијско освајање под Јованом Комнином (389). – Манојло Комнин и турски султанат Мале Азије (392).	
2. <i>Селџучко узвраћање: Мириокефалон.</i>	394
Византијски крах код Мириокефалона (394). – Последице катастрофалног пораза од Мириокефалона (397).	
ГЛАВА V. – ЛАТИНСКА ПРЕВЛАСТ НАД ГРЧКИМ МОРИМА	400
1. <i>Четврти крсташки рай.</i>	400
Догађања која су претходила Четвртом крсташком рату (400). – Четврти крсташки рат (401).	

2. „Романија” *йод латинским царевима* 404
 Владавина цара Балдуина Фландријског (404). – Анри од Еноа и опоравак Латина (409). – Латинско царство у рукама куће Куртенеа (417). – Последњи подвизи Жана од Бријене (419). – Владавина Балдуина II. Наржо од Тусија (420). – Суд о Латинском царству (421). – Трговинска превласт Венеције у Романији (421).
3. *Латинска доминација у Мореји. Од Гијома Шамплијског до Гијома од Вилардуена* 425
 Гијом Шамплијски и оснивање кнежевине Мореје (425). – Жофроа I од Вилардуена и уклањање Шамплијових наследника (430). – Жофроа I осваја Аркадију и Лаконију (432). – Жофроа I уређује кнежевину Мореју (433). – Жофроа I и грчки елемент (434). – Кнежевина Мореја, као велика сила. Владавина Жофроа II од Вилардуена (435). – Кнежевина Мореја, као велика сила. Владавина Гијома од Вилардуена. Врхунац (437). – Слом у Пелагонији (443). – Уступање утврђења у Лаконији (444). – Војводство Атине од Отона од ла Роша до Готијеа од Бријене (449).
4. *Живот у Мореји йод Вилардуенима* 452
 Владар и барони према *Зборнику феудалних йројиса* и према *Морејској хроници* (452). – Велики вазали кнежевине Мореје (454). – Двор и високи положаји (456). – Уставно уређење кнежевине Мореје (456). – Питање грчког елемента (458). – Витешки обичаји у латинској Мореји (461). – Француска књижевност у Мореји (463).
5. *Латинска Мореја у XIV и XV веку* 464
 Мореја под владавином Карла Анжујског (464). – Изабела од Вилардуена и Флоран од Еноа (466). – Изабела од Вилардуена и Филип Савојски (467). – Мореја под Филипом од Тарента (469). – Мореја под Матилдом од Еноа (472). – Жан од Гравине. Грци поново освајају Аркадију (473). – Катарина од Валоа (475). – Кнежевина Мореја под Мааријом Бурбонском (475). – Велики-мајстор Јохан Фернандез од Ередије (476). – Компанија из Наваре (477). – Чентурион Цахарија (478). – Грчко поновно освајање (479). – Велика Каталонска компанија у Беотији и Атици (481). – Организација Каталонског атинског војводства (486). – Супарници Медичија: Ачајуоли (487).
6. *Италијанско колонијално царство у грчким морима* 493
 Венеција и Еубеја (493). – Киклади под венецијанском влашћу (498). – Јонска острва. Кефалонија, Закинтос и Левкада (507). – Историја Крфа (510). – Крит и венецијански режим (512). – Венецијанске поморске базе у Грчкој (514). – Ђеновљанско царство на Егејском мору (515). – Ђеновљанске пословнице у „Газарији“ (520). – Витезови с Родоса. Врхунац (528). – Витезови с Родоса. Нестајање (531). – Споменици хоспиталаца на Родосу (533). – Франачке династије Романије и Грчке (534).

ИСТОЧНО ПИТАЊЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ: ТУРСКО РЕШЕЊЕ

ГЛАВА ПРВА. – ЕТАПЕ ТУРСКОГ ОСВАЈАЊА	538
1. <i>Слом анадоолској хеленизма</i>	538
Никејско царство и стабилизовање грчко-турске границе (538). – Зауостављање и поновно продирање Турака на хеленска мора (540). – Туркменски емирати у унутрашњости Анадолије (542). – Туркменски емирати на егејској обали (543). – Оснивање османке државе: Ертугрул, Осман и Орхан (548).	
2. <i>Османлије освајају Балкан</i>	551
Мурат I. Освајање Адринопоља и Косовска битка (551). – Бајазит Јилдирим и никополски крсташки рат (555). – Битка код Анкаре или спас Византије (560). – 1403. Турско безвлашће и византијско преживљавање (564).	
ГЛАВА ДРУГА. – ТУРСКО РЕШЕЊЕ ИСТОЧНОГ ПИТАЊА	567
1. <i>Од Мураша II до освајања Цариграда</i>	567
Успон Османлија крајем владавине Мехмеда I (567). – Мурат II и даље османско напредовање (568). – Мехмед II и заузимање Цариграда (573).	
2. <i>Турска њређиња и Зайаг</i>	579
Последице пада Цариграда. Друга освајања Мехмеда II (579). – Владавине Бајазита II и Селима I: Османско царство, светска сила (581). – Сулејман Величанствени. Одбрана Беча. Отпор Малте (582). – Селим II и битка код Лепанта (584).	